

AP 4 SÆT FOKUS PÅ SUNDHEDEN PÅ DIN KVÆGBEDRIFT OG FORBEDR DIN BUNDLINJE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

En sund besætning bidrager til en sund økonomi i din landbrugsvirksomhed. Og som landmand er det også sjovere at passe raske dyr end syge, så der er mange fordele ved at sætte ind på at forbedre sundheden i din mælkeproduktion.

Sygdomsudbrud har mange konsekvenser på en bedrift og kan bl.a. resultere i lavere ydelse, mere kasseret mælk, lavere afregningspris grundet højere celletal, flere døde dyr og højere dyrlægeomkostninger.

For at holde øje med sundheden på din bedrift, er det vigtigt at være opmærksom på bl.a. antal behandlinger, udviklingen i celletal, leveret mælk og antal døde dyr. Derudover er det vigtigt, at du forholder dig til det økonomiske aspekt i at forbedre sundheden. Her kan du blandt andet inddrage omkostningerne til dyrlæge og medicin samt mælkeindtægten.

Vær opmærksom på dødeligheden i mælkeproduktionen – det koster dyrt på bedriftens bundlinje

Den direkte økonomiske konsekvens ved døde dyr er, at du mister værdi af dyret og skal samtidig kompensere ved at have et nyt dyr gennem systemet. Tabet vil være højere jo større værdi, dyret har, og en ko, der er godt i gang med produktionen, vil give et større tab end en ung kvie.

Da selve dødeligheden kun er toppen af isbjerget, vidner en død ko ofte om et større antal syge dyr i besætningen. Derfor kan selv en lille forskel i dødeligheden betyde markante forskelle i udgifter til dyrlæge og lignende. En høj dødelighed blandt køer og kalve stiller også generelt større krav til besætningens reproduktionseffektivitet hos køer og kvier, samtidig med at kvierne bør være klar til kælving hurtigere.

Opgørelser på dækningsbidrag på baggrund af data fra KvægNøglen har over flere år vist

sammenhænge mellem dækningsbidrag per ko og ko- og kalvedødeligheden, så lavere dødelighed sås i grupper med højere dækningsbidrag, når bedrifterne grupperes efter størrelsen på dækningsbidraget. De bedrifter, der havde de laveste andele af døde køer og kalve på 1-180 dage var gruppen, der samtidig havde de højeste dækningsbidrag.

Hold øje med omkostningerne til dyrlæge og medicin

Nogle af de direkte konsekvenser af at have udfordringer med sundheden kan være højere omkostninger til dyrlæge og medicin. Der vil derfor være en sammenhæng mellem dine dyrlæge- og medicinomkostninger og din sundhed i besætningen. Der laves dog ofte aftaler med dyrlægen, der løber over en kortere periode, og omkostningerne vil dermed ikke nødvendigvis stige samtidig med eksempelvis flere behandlinger.

Omkostninger til dyrlæge og medicin kan dog også stige, hvis dyrlægen stiger i pris, eller prisen på medicin stiger. Derudover vil denne post også indeholde vacciner, og et øget forbrug hertil er ikke nødvendigvis forklaret af flere sygdomstilfælde, men skal netop være forebyggende.

Det kan derfor være godt at være opmærksom på ændringer i omkostningerne til dyrlæge og medicin i forhold til budgettet, da det kan give en indikation om, at der sker noget i stalden med sundheden, eller at priserne er anderledes end forventet. Hvis omkostningerne er steget, kan du dykke ned i bogføringerne.

Når sundheden i bedriften skal undersøges nærmere, kan du anvende Sundhedsanalysen i DMS. Her skal du danne dig et overblik over besætningens sundhedstilstand og finde ud af, hvor du skal sætte ind.

Fokus på kvægbedriftens celletal betaler sig

Celletal er en indikator på yversundhed i din bedrift. Udfordringer med yversundheden kan resultere i mere kasseret mælk, lavere ydelse, omkostninger til behandling og en lavere kvalitetstillæg grundet højere celletal. Der er altså store konsekvenser for økonomien forbundet med dette. Derfor giver det god mening at følge celletallene på din bedrift tæt.

Eksempel:

På en bedrift med 3.000.000 kg konventionel mælk leveret til Arla om året vil forskellen på at have et gennemsnitligt celletal på 210.000 kontra ét på 250.000 være 54.000 kr.

Hvis der samtidig må kasseres mere mælk i en periode, bliver tabet endnu større. Derudover kommer der alle de mere indirekte konsekvenser og de omkostninger eller tab, som de medfører.

Vær opmærksom på ekstraomkostningerne ved at sætte fokus på sundheden i mælkeproduktionen

Sundheden er en helt grundlæggende parameter for at have en bedrift, der er i økonomisk topform. Det er ikke kun alle de direkte effekter ved lave omkostninger og højere indtægter ved det enkelte tilfælde, men også alle de indirekte effekter, der kommer ved bedre udnyttelse af dyrene og staldkapaciteterne.

Når du arbejder med at forbedre sundheden på din bedrift og derigennem få en bedre økonomi, kan der også være nogle omkostninger forbundet med indsatsen. At undersøge sundheden og

igangsætte tiltag, der skal forbedre den, kan koste lidt ekstra arbejdstid, eller der kan komme omkostninger til at indrette stalden anderledes eller forbedre hygiejnen ved hyppigere/grundigere rengøring for at begrænse smitte osv.

De ekstra omkostninger kan være lønomkostninger, omkostninger til energi, vand (diverse kapacitetsomkostninger) og evt. vedligehold. Disse omkostninger skal du ligeledes være opmærksom på.

© 2021 - SEGES Projektsitet